

14

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 18. října 1961 byla v Turínu přijata Evropská sociální charta.

Jménem České a Slovenské Federativní Republiky byla Evropská sociální charta podepsána ve Štrasburku dne 27. května 1992.

Dne 1. ledna 1993 dopisem ministra zahraničních věcí Česká republika oznámila generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, depozitáři Charty, že v souladu s platnými zásadami mezinárodního práva se jako nástupnický stát České a Slovenské Federativní Republiky považuje za signatářský stát Evropské sociální charty ze dne 18. října 1961. Dne 30. června 1993 Výbor ministrů Rady Evropy na 496. zasedání delegátů ministrů potvrdil, že Česká republika je považována za signatářský stát Evropské sociální charty.

S Chartou vyslovil souhlas Parlament České republiky, prezident republiky Chartu ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u generálního tajemníka Rady Evropy dne 3. listopadu 1999.

Při ratifikaci Charty bylo učiněno následující prohlášení:

„V souladu s článkem 20 Evropské sociální charty:

1. Česká republika se zavazuje, že bude sledovat cíle uvedené v části I Charty;

2. Česká republika se považuje být vázána těmito ustanoveními Charty:

Článek 1 odstavce 1, 2, 3

Článek 2 odstavce 1, 2, 3, 4, 5

Článek 3 odstavce 1, 2, 3

Článek 4 odstavce 2, 3, 4, 5

Článek 5

Článek 6 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 7 odstavce 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Článek 8 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 11 odstavce 1, 2, 3

Článek 12 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 13 odstavce 1, 2, 3, 4

Článek 14 odstavce 1, 2

Článek 15 odstavec 2

Článek 16

Článek 17

Článek 18 odstavec 4

Článek 19 odstavec 9.“

Evropská sociální charta vstoupila v platnost na základě svého článku 35 odst. 2 dne 26. února 1965. Pro Českou republiku vstoupila v platnost v souladu s ustanovením odstavce 3 téhož článku dne 3. prosince 1999.

Anglické znění Charty a její překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

EUROPEAN SOCIAL CHARTER

Turin, 18.X.1961

Preamble

The governments signatory hereto, being members of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is the achievement of greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and of facilitating their economic and social progress, in particular by the maintenance and further realisation of human rights and fundamental freedoms;

Considering that in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms signed at Rome on 4th November 1950, and the Protocol thereto signed at Paris on 20th March 1952, the member States of the Council of Europe agreed to secure to their populations the civil and political rights and freedoms therein specified;

Considering that the enjoyment of social rights should be secured without discrimination on grounds of race, colour, sex, religion, political opinion, national extraction or social origin;

Being resolved to make every effort in common to improve the standard of living and to promote the social well-being of both their urban and rural populations by means of appropriate institutions and action,

Have agreed as follows:

Part I

The Contracting Parties accept as the aim of their policy, to be pursued by all appropriate means, both national and international in character, the attainment of conditions in which the following rights and principles may be effectively realised:

1. Everyone shall have the opportunity to earn his living in an occupation freely entered upon.
2. All workers have the right to just conditions of work.
3. All workers have the right to safe and healthy working conditions.
4. All workers have the right to a fair remuneration sufficient for a decent standard of living for themselves and their families.
5. All workers and employers have the right to freedom of association in national or international organisations for the protection of their economic and social interests.
6. All workers and employers have the right to bargain collectively.
7. Children and young persons have the right to a special protection against the physical and moral hazards to which they are exposed.
8. Employed women, in case of maternity, and other employed women as appropriate, have the right to a special protection in their work.

PŘEKLAD

EVROPSKÁ SOCIÁLNÍ CHARTA

(Turín, 18. října 1961)

Preambule

Níže podepsané vlády, jsouce členy Rady Evropy,

majíce na zřeteli, že cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy za účelem ochrany a uskutečnění ideálů a principů, které jsou jejich společným dědictvím, a usnadnění jejich hospodářského a sociálního pokroku, zejména zachováním a dalším naplňováním lidských práv a základních svobod,

majíce na zřeteli, že v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 a v Protokolu k ní podepsaném v Paříži dne 20. března 1952 členské státy Rady Evropy souhlasily s tím, že zajistí svému obyvatelstvu občanská a politická práva a svobody stanovené v Úmluvě a Protokolu,

majíce na zřeteli, že užívání sociálních práv by mělo být zajištěno bez diskriminace z důvodu rasy, barvy, pohlaví, náboženství, politického názoru, národního původu nebo sociálního původu,

jsouce rozhodnuty společně vynaložit veškeré úsilí ke zlepšení životní úrovně a na podporu sociálního blahobytu jak městského, tak venkovského obyvatelstva prostřednictvím příslušných institucí a činností,

shodly se na následujícím:

Část I

Smluvní strany uznávají za cíl své politiky, o který budou usilovat pomocí všech vhodných prostředků, jak na národní, tak na mezinárodní úrovni, dosažení podmínek, za kterých budou účinně naplňována následující práva a principy:

1. Každý musí mít příležitost získat prostředky ke svému živobytí prací, kterou si svobodně zvolí.
2. Všichni pracovníci mají právo na spravedlivé pracovní podmínky.
3. Všichni pracovníci mají právo na bezpečné a zdravotně nezávadné pracovní podmínky.
4. Všichni pracovníci mají právo na spravedlivou odměnu, která jim a jejich rodinám zajistí slušnou životní úroveň.
5. Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo na svobodu sdružování v národních a mezinárodních organizacích k ochraně svých hospodářských a sociálních zájmů.
6. Všichni pracovníci a zaměstnavatelé mají právo kolektivně vyjednávat.
7. Děti a mladé osoby mají právo na zvláštní ochranu před fyzickými a morálními riziky, kterým jsou vystaveny.
8. Zaměstnané ženy v případě mateřství a ostatní zaměstnané ženy, pokud je to vhodné, mají právo na zvláštní ochranu ve své práci.

9. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational guidance with a view to helping him choose an occupation suited to his personal aptitude and interests.
10. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational training.
11. Everyone has the right to benefit from any measures enabling him to enjoy the highest possible standard of health attainable.
12. All workers and their dependents have the right to social security.
13. Anyone without adequate resources has the right to social and medical assistance.
14. Everyone has the right to benefit from social welfare services.
15. Disabled persons have the right to vocational training, rehabilitation and resettlement, whatever the origin and nature of their disability.
16. The family as a fundamental unit of society has the right to appropriate social, legal and economic protection to ensure its full development.
17. Mothers and children, irrespective of marital status and family relations, have the right to appropriate social and economic protection.
18. The nationals of any one of the Contracting Parties have the right to engage in any gainful occupation in the territory of any one of the others on a footing of equality with the nationals of the latter, subject to restrictions based on cogent economic or social reasons.
19. Migrant workers who are nationals of a Contracting Party and their families have the right to protection and assistance in the territory of any other Contracting Party.

9. Každý má právo na vhodné způsoby odborného poradenství pro volbu povolání s cílem získat pomoc při volbě povolání, které by odpovídalo jeho osobním schopnostem a zájmům.
10. Každý má právo na vhodné způsoby odborné přípravy.
11. Každý má právo využít jakýchkoli opatření, která mu umožní dosáhnout co nejlepšího zdravotního stavu.
12. Všichni pracovníci a osoby, které jsou na nich závislé, mají právo na sociální zabezpečení.
13. Každý, kdo nemá dostatečné prostředky, má právo na sociální a zdravotní pomoc.
14. Každý má právo využívat služeb sociální péče.
15. Osoby zdravotně postižené mají právo na odborný výcvik, rehabilitaci a sociální readaptaci bez ohledu na původ a povahu jejich postižení.
16. Rodina jakožto základní jednotka společnosti má právo na vhodnou sociální, právní a hospodářskou ochranu k zajištění svého plného rozvoje.
17. Matky a děti bez ohledu na svůj rodinný stav a rodinné vztahy mají právo na přiměřenou sociální a hospodářskou ochranu.
18. Příslušníci jakékoli smluvní strany mají právo vykonávat na území kterékoli jiné smluvní strany výdělečnou činnost, a to za stejných podmínek jako státní příslušníci této smluvní strany, s výhradou omezení založených na vážných důvodech hospodářského nebo sociálního charakteru.
19. Mígrující pracovníci, kteří jsou příslušníky smluvní strany, a jejich rodiny mají právo na ochranu a pomoc na území kterékoli jiné smluvní strany.

Part II

The Contracting Parties undertake, as provided for in Part III, to consider themselves bound by the obligations laid down in the following articles and paragraphs.

Article 1 - The right to work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to work, the Contracting Parties undertake:

1. to accept as one of their primary aims and responsibilities the achievement and maintenance of as high and stable a level of employment as possible, with a view to the attainment of full employment;
2. to protect effectively the right of the worker to earn his living in an occupation freely entered upon;
3. to establish or maintain free employment services for all workers;
4. to provide or promote appropriate vocational guidance, training and rehabilitation.

Article 2 - The right to just conditions of work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to just conditions of work, the Contracting Parties undertake:

1. to provide for reasonable daily and weekly working hours, the working week to be progressively reduced to the extent that the increase of productivity and other relevant factors permit;
2. to provide for public holidays with pay;
3. to provide for a minimum of two weeks annual holiday with pay;
4. to provide for additional paid holidays or reduced working hours for workers engaged in dangerous or unhealthy occupations as prescribed;
5. to ensure a weekly rest period which shall, as far as possible, coincide with the day recognised by tradition or custom in the country or region concerned as a day of rest.

Article 3 - The right to safe and healthy working conditions

With a view to ensuring the effective exercise of the right to safe and healthy working conditions, the Contracting Parties undertake:

1. to issue safety and health regulations;
2. to provide for the enforcement of such regulations by measures of supervision;
3. to consult, as appropriate, employers' and workers' organisations on measures intended to improve industrial safety and health.

Část II

Smluvní strany se zavazují za podmínek stanovených v části III, že se budou považovat za vázané závazky stanovenými v následujících člancích a odstavcích.

Článek 1 – Právo na práci

S cílem zajistit účinný výkon práva na práci se smluvní strany zavazují:

1. přijmout jako jeden ze svých prvořadých cílů a odpovědností dosažení a udržení co nejvyšší a nejstabilnější úrovně zaměstnanosti s cílem dosažení plné zaměstnanosti,
2. účinně chránit právo pracovníka vydělávat si na své živobytí ve svobodně zvoleném zaměstnání,
3. zřídit a udržovat bezplatné služby zaměstnanosti pro všechny pracovníky,
4. poskytovat a podporovat vhodné poradenství pro volbu povolání, odborný výcvik a rehabilitaci.

Článek 2 – Právo na spravedlivé pracovní podmínky

S cílem zajistit účinný výkon práva na spravedlivé pracovní podmínky se smluvní strany zavazují:

1. stanovit přiměřenou denní a týdenní pracovní dobu, postupně zkracovat pracovní týden, jak to dovolí růst produktivity práce a další důležité činitele,
2. poskytovat placené volno v době veřejných svátků,
3. poskytovat minimálně dvoutýdenní placenou dovolenou ročně,
4. zajistit dodatkovou placenou dovolenou nebo zkrácení pracovní doby pracovníkům v povoláních uznávaných za nebezpečná nebo zdraví škodlivá,
5. zajistit každý týden dobu odpočinku, která má pokud možno připadnout na den uznávaný podle tradice nebo obyčeje příslušné země nebo oblasti za den odpočinku.

Článek 3 – Právo na bezpečné a zdravé pracovní podmínky

S cílem zajistit účinný výkon práva na bezpečné a zdravé pracovní podmínky se smluvní strany zavazují:

1. vydávat právní předpisy k zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci,
2. stanovit opatření k vynucení takových právních předpisů formou dozoru,
3. projednat s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, tam kde existují, opatření zaměřená ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Article 4 - The right to a fair remuneration

With a view to ensuring the effective exercise of the right to a fair remuneration, the Contracting Parties undertake:

1. to recognise the right of workers to a remuneration such as will give them and their families a decent standard of living;
2. to recognise the right of workers to an increased rate of remuneration for overtime work, subject to exceptions in particular cases;
3. to recognise the right of men and women workers to equal pay for work of equal value;
4. to recognise the right of all workers to a reasonable period of notice for termination of employment;
5. to permit deductions from wages only under conditions and to the extent prescribed by national laws or regulations or fixed by collective agreements or arbitration awards.

The exercise of these rights shall be achieved by freely concluded collective agreements, by statutory wage-fixing machinery, or by other means appropriate to national conditions.

Article 5 - The right to organise

With a view to ensuring or promoting the freedom of workers and employers to form local, national or international organisations for the protection of their economic and social interests and to join those organisations, the Contracting Parties undertake that national law shall not be such as to impair, nor shall it be so applied as to impair, this freedom. The extent to which the guarantees provided for in this article shall apply to the police shall be determined by national laws or regulations. The principle governing the application to the members of the armed forces of these guarantees and the extent to which they shall apply to persons in this category shall equally be determined by national laws or regulations.

Article 6 - The right to bargain collectively

With a view to ensuring the effective exercise of the right to bargain collectively, the Contracting Parties undertake:

1. to promote joint consultation between workers and employers;
2. to promote, where necessary and appropriate, machinery for voluntary negotiations between employers or employers' organisations and workers' organisations, with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements;
3. to promote the establishment and use of appropriate machinery for conciliation and voluntary arbitration for the settlement of labour disputes;

and recognise:

Článek 4 – Právo na spravedlivou odměnu za práci

S cílem zajistit účinný výkon práva na spravedlivou odměnu za práci se smluvní strany zavazují:

1. uznat právo pracovníků na takovou odměnu za práci, která jim i jejich rodinám zajistí slušnou životní úroveň,
2. uznat právo pracovníků na vyšší odměnu za přesčasovou práci, s výhradou výjimek ve zvláštních případech,
3. uznat právo pracujících mužů a žen na stejnou odměnu za práci stejné hodnoty,
4. uznat právo všech pracovníků na přiměřeně dlouhou výpovědní lhůtu při ukončení zaměstnání,
5. dovolit srážky ze mzdy jen za podmínek a v rozsahu daném vnitrostátními zákony nebo předpisy nebo podle kolektivních smluv anebo podle rozhodčího nálezů.

Výkon těchto práv bude možné zajistit prostřednictvím svobodně uzavřených kolektivních smluv, zákonnými metodami stanovení mezd nebo jinými vhodnými způsoby podle vnitrostátních podmínek.

Článek 5 – Právo organizovat se

S cílem zajistit nebo podpořit svobodu pracovníků a zaměstnavatelů vytvářet místní, národní nebo mezinárodní organizace k ochraně jejich hospodářských a sociálních zájmů nebo svobodu připojit se k takovým organizacím se smluvní strany zavazují, že vnitrostátní právní předpisy nebudou takové nebo nebudou aplikovány tak, aby bránily této svobodě. Rozsah, v jakém se budou záruky stanovené v tomto článku vztahovat na policii, bude stanoven vnitrostátními zákony nebo nařízeními. Princip aplikace těchto záruk na členy ozbrojených sil a rozsah, v jakém se budou vztahovat na osoby v této kategorii, bude rovněž stanoven vnitrostátními zákony nebo nařízeními.

Článek 6 – Právo kolektivně vyjednávat

S cílem zajistit účinný výkon práva kolektivně vyjednávat se smluvní strany zavazují:

1. podporovat společné konzultace mezi pracovníky a zaměstnavateli,
2. podporovat tam, kde je to potřebné a vhodné, mechanismy pro dobrovolné vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi pracovníků za účelem stanovení podmínek zaměstnání kolektivními smlouvami,
3. podporovat vytvoření a využívání vhodných mechanismů pro smířčí a dobrovolné rozhodčí řízení pro urovnání pracovních sporů,

a uznat:

4. 4 the right of workers and employers to collective action in cases of conflicts of interest, including the right to strike, subject to obligations that might arise out of collective agreements previously entered into.

Article 7 - The right of children and young persons to protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of children and young persons to protection, the Contracting Parties undertake:

1. to provide that the minimum age of admission to employment shall be 15 years, subject to exceptions for children employed in prescribed light work without harm to their health, morals or education;
2. to provide that a higher minimum age of admission to employment shall be fixed with respect to prescribed occupations regarded as dangerous or unhealthy;
3. to provide that persons who are still subject to compulsory education shall not be employed in such work as would deprive them of the full benefit of their education;
4. to provide that the working hours of persons under 16 years of age shall be limited in accordance with the needs of their development, and particularly with their need for vocational training;
5. to recognise the right of young workers and apprentices to a fair wage or other appropriate allowances;
6. to provide that the time spent by young persons in vocational training during the normal working hours with the consent of the employer shall be treated as forming part of the working day;
7. to provide that employed persons of under 18 years of age shall be entitled to not less than three weeks' annual holiday with pay;
8. to provide that persons under 18 years of age shall not be employed in night work with the exception of certain occupations provided for by national laws or regulations;
9. to provide that persons under 18 years of age employed in occupations prescribed by national laws or regulations shall be subject to regular medical control;
10. to ensure special protection against physical and moral dangers to which children and young persons are exposed, and particularly against those resulting directly or indirectly from their work.

Article 8 - The right of employed women to protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of employed women to protection, the Contracting Parties undertake:

1. to provide either by paid leave, by adequate social security benefits or by benefits from public funds for women to take leave before and after childbirth up to a total of at least 12 weeks;

4. právo pracovníků a zaměstnavatelů na kolektivní akci v případě konfliktu zájmů, včetně práva na stávkou, s výhradou závazků vyplývajících z platné kolektivní smlouvy, kterou před tím uzavřeli.

Článek 7 – Právo dětí a mladých osob na ochranu

S cílem zajistit účinný výkon práva dětí a mladých osob na ochranu se smluvní strany zavazují:

1. stanovit minimální věk pro přijetí do zaměstnání na 15 let s výjimkou dětí zaměstnaných určenými lehkými pracemi, které neškodí jejich zdraví, morálce nebo vzdělávání,
2. stanovit vyšší minimální věk pro přijetí do určitých zaměstnání, která jsou považována za nebezpečná nebo zdraví škodlivá,
3. stanovit, že osoby podléhající povinné školní docházce nebudou zaměstnávány takovými pracemi, které by jim bránily v plném využití možností vzdělávání,
4. stanovit, že pracovní doba osob mladších 16 let bude omezena v souladu s potřebami jejich rozvoje, zejména s ohledem na potřebu jejich přípravy k výkonu povolání,
5. uznat právo mladých pracovníků a učňů na spravedlivou mzdu nebo jiné přiměřené příspěvky,
6. stanovit, že doba, kterou mladí lidé stráví přípravou k výkonu zaměstnání během obvyklé pracovní doby se souhlasem zaměstnavatele, je považována za část pracovního dne,
7. stanovit, že zaměstnané osoby mladší 18 let mají každý rok nárok nejméně na třítydenní placenou dovolenou,
8. stanovit, že osoby mladší 18 let nebudou zaměstnávány noční prací s výjimkou určitých povolání stanovených vnitrostátními zákony nebo nařízeními,
9. stanovit, že osoby mladší 18 let zaměstnávané v povoláních určených vnitrostátními právními předpisy budou podléhat pravidelnému lékařskému dohledu,
10. zajistit zvláštní ochranu před fyzickým a mravním ohrožením, jemuž jsou děti a mládež vystaveny, zejména proti takovému ohrožení, které vyplývá přímo nebo nepřímo z jejich práce.

Článek 8 – Právo zaměstnaných žen na ochranu

S cílem zajistit účinný výkon práva zaměstnaných žen na ochranu se smluvní strany zavazují:

1. poskytnout ženám před a po narození dítěte volno v celkové délce nejméně 12 týdnů tak, že v této době obdrží placené volno nebo přiměřené dávky sociálního zabezpečení nebo podporu z veřejných fondů,

2. to consider it as unlawful for an employer to give a woman notice of dismissal during her absence on maternity leave or to give her notice of dismissal at such a time that the notice would expire during such absence;
3. to provide that mothers who are nursing their infants shall be entitled to sufficient time off for this purpose;
4.
  - a) to regulate the employment of women workers on night work in industrial employment;
  - b) to prohibit the employment of women workers in underground mining, and, as appropriate, on all other work which is unsuitable for them by reason of its dangerous, unhealthy, or arduous nature.

Article 9 - The right to vocational guidance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational guidance, the Contracting Parties undertake to provide or promote, as necessary, a service which will assist all persons, including the handicapped, to solve problems related to occupational choice and progress, with due regard to the individual's characteristics and their relation to occupational opportunity: this assistance should be available free of charge, both to young persons, including school children, and to adults.

Article 10 - The right to vocational training

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational training, the Contracting Parties undertake:

1. to provide or promote, as necessary, the technical and vocational training of all persons, including the handicapped, in consultation with employers' and workers' organisations, and to grant facilities for access to higher technical and university education, based solely on individual aptitude;
2. to provide or promote a system of apprenticeship and other systematic arrangements for training young boys and girls in their various employments;
3. to provide or promote, as necessary:
  - a adequate and readily available training facilities for adult workers;
  - b special facilities for the re-training of adult workers needed as a result of technological development or new trends in employment;
4. to encourage the full utilisation of the facilities provided by appropriate measures such as:
  - a reducing or abolishing any fees or charges;
  - b granting financial assistance in appropriate cases;
  - c including in the normal working hours time spent on supplementary training taken by the worker, at the request of his employer, during employment;

2. považovat za nezákonné, jestliže zaměstnavatel dá pracovníci výpověď v době její nepřítomnosti, kdy je na mateřské dovolené, nebo tak, aby výpovědní lhůta skončila během takové nepřítomnosti,
3. stanovit, aby matky kojící své děti měly pro tento účel nárok na dostatek volného času,
4. a) regulovat zaměstnávání žen noční prací v průmyslu,
b) zakázat zaměstnávání žen při podzemním dolování a, kde je to vhodné, při všech dalších pracích, které jsou pro ně nevhodné z důvodu nebezpečí, škodlivosti zdraví nebo námahy.

Článek 9 – Právo na poradenství při volbě povolání

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na odborné poradenství při volbě povolání se smluvní strany zavazují poskytovat nebo podporovat podle potřeby služby, které pomohou všem osobám, včetně zdravotně postižených, řešit problémy související s volbou povolání a odborným postupem, s náležitým přihlédnutím k jejich osobním schopnostem a možnostem na trhu práce; tato pomoc musí být poskytována zdarma jak mládeži, včetně dětí ve školním věku, tak dospělým.

Článek 10 – Právo na přípravu k výkonu povolání

S cílem zajistit účinný výkon práva na odbornou přípravu se smluvní strany zavazují:

1. poskytovat nebo podporovat podle potřeby technickou a odbornou přípravu všech osob, včetně osob zdravotně postižených, po projednání s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků, a poskytovat prostředky, které umožní přístup k vyššímu technickému a vysokoškolskému vzdělání výhradně podle schopností jednotlivce,
2. vytvořit nebo podporovat učňovský systém a jiné systematické formy pro výcvik mladých chlapců a dívek v jejich různých povoláních,
3. poskytovat nebo podporovat podle potřeby:
  - a) přiměřená a snadno dostupná výcviková zařízení pro dospělé pracovníky,
  - b) zvláštní zařízení pro rekvalifikaci dospělých pracovníků nutnou v důsledku technického vývoje nebo nových trendů na trhu práce,
4. povzbuzovat plné využití poskytnutých možností takovými vhodnými opatřeními, jako jsou:
  - a) snížení nebo zrušení poplatků nebo náhrady nákladů,
  - b) poskytnutí finanční podpory ve vhodných případech,
  - c) započítání času, který pracovník stráví během zaměstnání při doplňkovém výcviku na žádost zaměstnavatele, do normální pracovní doby,

d ensuring, through adequate supervision, in consultation with the employers' and workers' organisations, the efficiency of apprenticeship and other training arrangements for young workers, and the adequate protection of young workers generally.

Article 11 - The right to protection of health

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection of health, the Contracting Parties undertake, either directly or in co-operation with public or private organisations, to take appropriate measures designed *inter alia*:

1. to remove as far as possible the causes of ill-health;
2. to provide advisory and educational facilities for the promotion of health and the encouragement of individual responsibility in matters of health;
3. to prevent as far as possible epidemic, endemic and other diseases.

Article 12 - The right to social security

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social security, the Contracting Parties undertake:

1. to establish or maintain a system of social security;
2. to maintain the social security system at a satisfactory level at least equal to that required for ratification of International Labour Convention (No. 102) Concerning Minimum Standards of Social Security;
3. to endeavour to raise progressively the system of social security to a higher level;
4. to take steps, by the conclusion of appropriate bilateral and multilateral agreements, or by other means, and subject to the conditions laid down in such agreements, in order to ensure:

a equal treatment with their own nationals of the nationals of other Contracting Parties in respect of social security rights, including the retention of benefits arising out of social security legislation, whatever movements the persons protected may undertake between the territories of the Contracting Parties;

b the granting, maintenance and resumption of social security rights by such means as the accumulation of insurance or employment periods completed under the legislation of each of the Contracting Parties.

Article 13 - The right to social and medical assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social and medical assistance, the Contracting Parties undertake:

1. to ensure that any person who is without adequate resources and who is unable to secure such resources either by his own efforts or from other sources, in particular by benefits under a social security scheme, be granted adequate assistance, and, in case of sickness, the care necessitated by his condition;

- d) zajištění účinnosti učňovských a všech ostatních forem výcviku pro mladé pracovníky a náležitě ochrany mladých pracovníků obecně prostřednictvím odpovídající kontroly po projednání s organizacemi zaměstnavatelů a pracovníků.

Článek 11 – Právo na ochranu zdraví

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na ochranu zdraví se smluvní strany zavazují buď přímo nebo ve spolupráci s veřejnými a soukromými organizacemi přijímat opatření zaměřená zejména na:

1. odstranění příčin nemocí v co nejvyšší možné míře,
2. poskytování poradenských a vzdělávacích služeb na podporu zdraví a zvýšení odpovědnosti jednotlivce v záležitostech zdraví,
3. co největší prevenci epidemických, endemických a jiných nemocí.

Článek 12 – Právo na sociální zabezpečení

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na sociální zabezpečení se smluvní strany zavazují:

1. vytvořit nebo udržovat systém sociálního zabezpečení,
2. udržovat systém sociálního zabezpečení na dostatečné úrovni, přinejmenším na úrovni stejné, jaká se vyžaduje pro ratifikaci Úmluvy Mezinárodní organizace práce (č. 102) o minimálních standardech sociálního zabezpečení,
3. usilovat o postupné zvýšení úrovně systému sociálního zabezpečení,
4. učinit uzavřením patřičných dvoustranných a mnohostranných smluv nebo jinými vhodnými prostředky za podmínek stanovených v takových smlouvách opatření k zajištění:
  - a) rovného zacházení s vlastními státními příslušníky a státními příslušníky ostatních smluvních stran, pokud jde o práva sociálního zabezpečení, včetně zachování nároků vyplývajících z právních předpisů sociálního zabezpečení, bez ohledu na pohyb chráněných osob mezi územími smluvních stran,
  - b) uznání, zachování a znovunabytí práv sociálního zabezpečení prostřednictvím sčítání dob pojištění nebo zaměstnání završených podle právních předpisů každé ze smluvních stran.

Článek 13 – Právo na sociální a lékařskou pomoc

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na sociální a lékařskou pomoc se smluvní strany zavazují:

1. zajistit, že každé osobě, která je bez přiměřených prostředků a která není schopna si takové prostředky zajistit buď sama vlastním úsilím nebo je získat z jiných zdrojů, zejména prostřednictvím dávek ze systému sociálního zabezpečení, bude poskytnuta přiměřená pomoc a v případě nemoci i péče nezbytná podle jejího stavu,

2. to ensure that persons receiving such assistance shall not, for that reason, suffer from a diminution of their political or social rights;
3. to provide that everyone may receive by appropriate public or private services such advice and personal help as may be required to prevent, to remove, or to alleviate personal or family want;
4. to apply the provisions referred to in paragraphs 1, 2 and 3 of this article on an equal footing with their nationals to nationals of other Contracting Parties lawfully within their territories, in accordance with their obligations under the European Convention on Social and Medical Assistance, signed at Paris on 11th December 1953.

Article 14 - The right to benefit from social welfare services

With a view to ensuring the effective exercise of the right to benefit from social welfare services, the Contracting Parties undertake:

1. to promote or provide services which, by using methods of social work, would contribute to the welfare and development of both individuals and groups in the community, and to their adjustment to the social environment;
2. to encourage the participation of individuals and voluntary or other organisations in the establishment and maintenance of such services.

Article 15 - The right of physically or mentally disabled persons to vocational training, rehabilitation and social resettlement

With a view to ensuring the effective exercise of the right of the physically or mentally disabled to vocational training, rehabilitation and resettlement, the Contracting Parties undertake:

1. to take adequate measures for the provision of training facilities, including, where necessary, specialised institutions, public or private;
2. to take adequate measures for the placing of disabled persons in employment, such as specialised placing services, facilities for sheltered employment and measures to encourage employers to admit disabled persons to employment.

Article 16 - The right of the family to social, legal and economic protection

With a view to ensuring the necessary conditions for the full development of the family, which is a fundamental unit of society, the Contracting Parties undertake to promote the economic, legal and social protection of family life by such means as social and family benefits, fiscal arrangements, provision of family housing, benefits for the newly married, and other appropriate means.

2. zajistit, že osoby, kterým je poskytována takováto pomoc, nebudou z tohoto důvodu zkráceny na svých politických a sociálních právech,
3. stanovit, že každému se může prostřednictvím kompetentních veřejných nebo soukromých služeb dostat takového poradenství a osobní pomoci nezbytné k zabránění, odstranění nebo zmírnění stavu potřeby jednotlivce nebo rodiny,
4. aplikovat ustanovení odstavců 1, 2 a 3 tohoto článku na základě principu rovného zacházení se svými státními příslušníky i na příslušníky ostatních smluvních stran Charty, kteří se nacházejí legálně na jejich území, v souladu s jejich závazky vyplývajícími z Evropské úmluvy o sociální a lékařské pomoci podepsané v Paříži 11. prosince 1953.

Článek 14 – Právo využívat služby sociální péče

S cílem zajistit účinné uplatnění práva na využívání služeb sociální péče se smluvní strany zavazují:

1. podporovat nebo poskytovat služby využívající metod sociální práce, které přispívají k blahu a rozvoji jak jednotlivců, tak skupin v komunitě a jejich přizpůsobení společenskému prostředí,
2. povzbuzovat účast jednotlivců a dobrovolných a jiných organizací při zakládání nebo udržování takových služeb.

Článek 15 – Právo tělesně nebo duševně postižených osob na odbornou přípravu k výkonu povolání, rehabilitaci a na profesní a sociální readaptaci

S cílem zajistit účinný výkon práva tělesně nebo duševně postižených osob na odbornou přípravu k výkonu povolání a na profesní a sociální readaptaci se smluvní strany zavazují:

1. přijmout odpovídající opatření k poskytnutí možnosti odborné přípravy pro výkon povolání, včetně zapojení specializovaných veřejných nebo soukromých institucí, je-li to nutné,
2. přijmout vhodná opatření k umístění zdravotně postižených osob do zaměstnání, zejména pomocí specializovaných zprostředkovatelů práce, zařízení pro chráněná zaměstnání a vhodnými způsoby stimulace zaměstnavatelů k přijetí zdravotně postižených osob do zaměstnání.

Článek 16 – Právo rodiny na sociální, právní a hospodářskou ochranu

S cílem zajistit nezbytné podmínky pro plný rozvoj rodiny, která je základní jednotkou společnosti, se smluvní strany zavazují podporovat ekonomickou, právní a sociální ochranu rodinného života takovými prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytování bydlení pro rodiny, dávek novomanželům, a jinými vhodnými prostředky.

Article 17 - The right of mothers and children to social and economic protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of mothers and children to social and economic protection, the Contracting Parties will take all appropriate and necessary measures to that end, including the establishment or maintenance of appropriate institutions or services.

Article 18 - The right to engage in a gainful occupation in the territory of other Contracting Parties

With a view to ensuring the effective exercise of the right to engage in a gainful occupation in the territory of any other Contracting Party, the Contracting Parties undertake:

1. to apply existing regulations in a spirit of liberality;
2. to simplify existing formalities and to reduce or abolish chancery dues and other charges payable by foreign workers or their employers;
3. to liberalise, individually or collectively, regulations governing the employment of foreign workers;

and recognise:

4. the right of their nationals to leave the country to engage in a gainful occupation in the territories of the other Contracting Parties.

Article 19 - The right of migrant workers and their families to protection and assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right of migrant workers and their families to protection and assistance in the territory of any other Contracting Party, the Contracting Parties undertake:

1. to maintain or to satisfy themselves that there are maintained adequate and free services to assist such workers, particularly in obtaining accurate information, and to take all appropriate steps, so far as national laws and regulations permit, against misleading propaganda relating to emigration and immigration;
2. to adopt appropriate measures within their own jurisdiction to facilitate the departure, journey and reception of such workers and their families, and to provide, within their own jurisdiction, appropriate services for health, medical attention and good hygienic conditions during the journey;
3. to promote co-operation, as appropriate, between social services, public and private, in emigration and immigration countries;
4. to secure for such workers lawfully within their territories, insofar as such matters are regulated by law or regulations or are subject to the control of administrative authorities, treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of the following matters:

a remuneration and other employment and working conditions;

Článek 17 – Právo matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu

S cílem zajistit účinné uplatnění práva matek a dětí na sociální a hospodářskou ochranu se smluvní strany zavazují přijmout všechna vhodná a potřebná opatření vedoucí k tomuto cíli, včetně zřizování nebo provozování vhodných institucí nebo služeb.

Článek 18 – Právo na výdělečnou činnost na území jiných smluvních stran

S cílem zajistit účinné uplatnění práva zahájit výdělečnou činnost na území kterékoli jiné smluvní strany se smluvní strany zavazují:

1. používat existující předpisy v liberálním duchu,
2. zjednodušit stávající formality a snížit nebo zrušit správní a jiné poplatky placené zahraničními pracovníky nebo jejich zaměstnavateli,
3. liberalizovat jednotlivě nebo obecně právní předpisy upravující zaměstnávání zahraničních pracovníků,

a uznat:

4. právo svých státních příslušníků opustit svoji zemi a vykonávat výdělečné činnosti na území jiných smluvních stran.

Článek 19 – Právo migrujících pracovníků a jejich rodin na ochranu a pomoc

S cílem zajistit účinný výkon práva migrujících pracovníků a jejich rodin na ochranu a pomoc na území kterékoli jiné smluvní strany se smluvní strany zavazují:

1. udržovat priměřené a bezplatné služby na pomoc uvedeným pracovníkům, zejména při získávání přesných informací, nebo ověřovat, zda jsou tyto služby udržovány, stejně jako provést veškeré vhodné kroky, pokud to dovolují vnitrostátní zákony a předpisy, proti zkreslující propagandě týkající se vystěhovalectví a přistěhovalectví,
2. přijmout ve vlastní pravomoci vhodná opatření usnadňující odjezd, cestu a přijetí uvedených pracovníků a jejich rodin a poskytovat jim podle vlastních pravomocí během cesty nezbytné zdravotnické služby, lékařský dohled a dobré hygienické podmínky,
3. podporovat případnou spolupráci mezi veřejnými i soukromými sociálními službami v zemích vystěhovalectví a přistěhovalectví,
4. zajistit uvedeným pracovníkům zdržujícím se oprávněně na jejich území – pokud jsou tyto záležitosti upraveny zákonem nebo právními předpisy, nebo podléhají-li kontrole správních úřadů – zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany v následujících záležitostech:

- a) odměňování za práci, jiné pracovní podmínky a podmínky zaměstnání,

- b** membership of trade unions and enjoyment of the benefits of collective bargaining;
  - c** accommodation;
- 5. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals with regard to employment taxes, dues or contributions payable in respect of employed persons;
- 6. to facilitate as far as possible the reunion of the family of a foreign worker permitted to establish himself in the territory;
- 7. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of legal proceedings relating to matters referred to in this article;
- 8. to secure that such workers lawfully residing within their territories are not expelled unless they endanger national security or offend against public interest or morality;
- 9. to permit, within legal limits, the transfer of such parts of the earnings and savings of such workers as they may desire;
- 10. to extend the protection and assistance provided for in this article to self-employed migrants insofar as such measures apply.

Part III

Article 20 - Undertakings

1. Each of the Contracting Parties undertakes:
  - a** to consider Part I of this Charter as a declaration of the aims which it will pursue by all appropriate means, as stated in the introductory paragraph of that part;
  - b** to consider itself bound by at least five of the following articles of Part II of this Charter: Articles 1, 5, 6, 12, 13, 16 and 19;
  - c** in addition to the articles selected by it in accordance with the preceding sub-paragraph, to consider itself bound by such a number of articles or numbered paragraphs of Part II of the Charter as it may select, provided that the total number of articles or numbered paragraphs by which it is bound is not less than 10 articles or 45 numbered paragraphs.
2. The articles or paragraphs selected in accordance with sub-paragraphs b and c of paragraph 1 of this article shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe at the time when the instrument of ratification or approval of the Contracting Party concerned is deposited.
3. Any Contracting Party may, at a later date, declare by notification to the Secretary General that it considers itself bound by any articles or any numbered paragraphs of Part II of the Charter which it has not already accepted under the terms of paragraph 1 of this article.

- b) členství v odborech a využívání výhod z kolektivního vyjednávání,
  - c) ubytování,
5. zajistit uvedeným pracovníkům oprávněně se zdržujícím na jejich území zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany, pokud jde o zaměstnanecké daně, poplatky nebo příspěvky placené zaměstnanými osobami,
  6. usnadnit v co nejvyšší možné míře sloučení rodiny zahraničního pracovníka, kterému byl povolen pobyt na daném území,
  7. zajistit uvedeným pracovníkům oprávněně se zdržujícím na jejich území zacházení ne méně příznivé, než je zacházení s vlastními občany, pokud jde o právní řízení v záležitostech uvedených v tomto článku,
  8. zabezpečit, aby uvedení pracovníci usídlení v souladu se zákonem na jejich území nebyli vyhoštěni, s výjimkou ohrožení národní bezpečnosti nebo jednání proti veřejnému zájmu nebo morálce,
  9. povolit v zákonných mezích převod částí výtěžků a úspor těchto pracovníků podle jejich přání,
  10. rozšířit ochranu a pomoc poskytovanou podle tohoto článku na samostatně výdělečně činné migrující osoby, pokud lze příslušná opatření vztahovat na tuto kategorii osob.

Část III

Článek 20 – Závazky

1. Každá smluvní strana se zavazuje:
  - a) považovat část I této Charty za deklaraci cílů, o jejichž dosažení bude usilovat všemi vhodnými prostředky, jak je uvedeno v úvodním odstavci této části,
  - b) považovat se za vázanou nejméně pěti z následujících článků části II této Charty: články 1, 5, 6, 12, 13, 16 a 19,
  - c) kromě těchto článků vybraných v souladu s předchozím pododstavcem se bude považovat vázána takovým počtem článků nebo číslovaných odstavců části II Charty podle svého výběru za předpokladu, že celkový počet článků nebo číslovaných odstavců, kterými bude vázána, nebude menší než 10 článků nebo 45 číslovaných odstavců.
2. Články nebo číslované odstavce vybrané podle pododstavců b) a c) odstavce 1 tohoto článku budou oznámeny generálnímu tajemníkovi Rady Evropy při uložení listiny o ratifikaci nebo schválení příslušné smluvní strany.
3. Kterákoli smluvní strana může později prohlásit pomocí oznámení generálnímu tajemníkovi, že se považuje za vázanou jakýmkoliv články nebo číslovanými odstavci části II Charty, které doposud nepřijala podle

Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the ratification or approval, and shall have the same effect as from the thirtieth day after the date of the notification.

4. The Secretary General shall communicate to all the signatory governments and to the Director General of the International Labour Office any notification which he shall have received pursuant to this part of the Charter.
5. Each Contracting Party shall maintain a system of labour inspection appropriate to national conditions.

Part IV

Article 21 - Reports concerning accepted provisions

The Contracting Parties shall send to the Secretary General of the Council of Europe a report at two-yearly intervals, in a form to be determined by the Committee of Ministers, concerning the application of such provisions of Part II of the Charter as they have accepted.

Article 22 - Reports concerning provisions which are not accepted

The Contracting Parties shall send to the Secretary General, at appropriate intervals as requested by the Committee of Ministers, reports relating to the provisions of Part II of the Charter which they did not accept at the time of their ratification or approval or in a subsequent notification. The Committee of Ministers shall determine from time to time in respect of which provisions such reports shall be requested and the form of the reports to be provided.

Article 23 - Communication of copies

1. Each Contracting Party shall communicate copies of its reports referred to in Articles 21 and 22 to such of its national organisations as are members of the international organisations of employers and trade unions to be invited under Article 27, paragraph 2, to be represented at meetings of the Sub-committee of the Governmental Social Committee.
2. The Contracting Parties shall forward to the Secretary General any comments on the said reports received from these national organisations, if so requested by them.

Article 24 - Examination of the reports

The reports sent to the Secretary General in accordance with Articles 21 and 22 shall be examined by a Committee of Experts, who shall have also before them any comments forwarded to the Secretary General in accordance with paragraph 2 of Article 23.

Article 25 - Committee of Experts

1. The Committee of Experts shall consist of not more than seven members appointed by the Committee of Ministers from a list of independent experts of the highest integrity and of recognised competence in international social questions, nominated by the Contracting Parties.

podmínek odstavce 1 tohoto článku. Takovéto závazky budou následně považovány za nedílnou součást ratifikace nebo schválení a budou mít stejné účinky od třicátého dne po datu oznámení.

4. Generální tajemník sdělí všem signatářským vládám a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce jakékoliv oznámení, které bude obdrženo podle této části Charty.

5. Každá smluvní strana bude udržovat systém inspekce práce přiměřený vnitrostátním podmínkám.

Část IV

Článek 21 – Zprávy týkající se přijatých ustanovení

Smluvní strany budou podávat generálnímu tajemníkovi Rady Evropy ve dvouletých intervalech a ve formě, která bude stanovena Výborem ministrů, zprávy o provádění těch ustanovení části II Charty, která přijaly.

Článek 22 – Zprávy týkající se ustanovení, která nebyla přijata

Smluvní strany budou zasílat generálnímu tajemníkovi v přiměřených intervalech na žádost Výboru ministrů zprávy ohledně ustanovení části II Charty, která nepřijaly v době ratifikace nebo schválení Charty nebo v následujících oznámeních. Výbor ministrů stanoví čas od času, ohledně kterých ustanovení mají být zprávy vyžádány a v jaké formě mají být zprávy poskytnuty.

Článek 23 – Zaslání opisů

1. Každá smluvní strana zašle opisy svých zpráv podávaných podle článků 21 a 22 těm svým vnitrostátním organizacím, které jsou členy mezinárodních organizací zaměstnavatelů a odborů, jež mají být podle článku 27 odst. 2 pozvány k účasti na zasedáních Podvýboru Vládního sociálního výboru.

2. Smluvní strany budou odevzdávat generálnímu tajemníkovi všechny připomínky ke zmíněným zprávám, které obdržely od těchto vnitrostátních organizací, pokud o to tyto organizace požádaly.

Článek 24 – Prošetřování zpráv

Zprávy zaslání generálnímu tajemníkovi Rady Evropy podle článků 21 a 22 prošetří Výbor expertů, který bude mít k dispozici připomínky odevzdané generálnímu tajemníkovi Rady Evropy podle článku 23 odst. 2.

Článek 25 – Výbor expertů

1. Výbor expertů bude složen nejvíce ze sedmi členů jmenovaných Výborem ministrů ze seznamu smluvními stranami navržených nezávislých, naprosto bezúhonných odborníků s uznávanou odbornou způsobilostí v mezinárodních sociálních záležitostech.

2. The members of the committee shall be appointed for a period of six years. They may be reappointed. However, of the members first appointed, the terms of office of two members shall expire at the end of four years.
3. The members whose terms of office are to expire at the end of the initial period of four years shall be chosen by lot by the Committee of Ministers immediately after the first appointment has been made.
4. A member of the Committee of Experts appointed to replace a member whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

Article 26 - Participation of the International Labour Organisation

The International Labour Organisation shall be invited to nominate a representative to participate in a consultative capacity in the deliberations of the Committee of Experts.

Article 27 - Sub-committee of the Governmental Social Committee

1. The reports of the Contracting Parties and the conclusions of the Committee of Experts shall be submitted for examination to a sub-committee of the Governmental Social Committee of the Council of Europe.
2. The sub-committee shall be composed of one representative of each of the Contracting Parties. It shall invite no more than two international organisations of employers and no more than two international trade union organisations as it may designate to be represented as observers in a consultative capacity at its meetings. Moreover, it may consult no more than two representatives of international non-governmental organisations having consultative status with the Council of Europe, in respect of questions with which the organisations are particularly qualified to deal, such as social welfare, and the economic and social protection of the family.
3. The sub-committee shall present to the Committee of Ministers a report containing its conclusions and append the report of the Committee of Experts.

Article 28 - Consultative Assembly

The Secretary General of the Council of Europe shall transmit to the Consultative Assembly the conclusions of the Committee of Experts. The Consultative Assembly shall communicate its views on these conclusions to the Committee of Ministers.

Article 29 - Committee of Ministers

By a majority of two-thirds of the members entitled to sit on the Committee, the Committee of Ministers may, on the basis of the report of the sub-committee, and after consultation with the Consultative Assembly, make to each Contracting Party any necessary recommendations.

2. Členové Výboru expertů budou jmenováni na šestileté období. Mohou být jmenováni opětovně. Funkční období dvou členů poprvé jmenovaných skončí však uplynutím čtyřletého období.

3. Členy, jejichž mandát má skončit uplynutím počátečního čtyřletého období, vylosuje Výbor ministrů ihned po prvním jmenování.

4. Člen Výboru expertů, který byl jmenován k nahrazení člena, jehož mandát ještě neskončil, bude vykonávat funkci po zbytek funkčního období svého předchůdce.

Článek 26 – Účast Mezinárodní organizace práce

Mezinárodní organizace práce bude vyzvána, aby jmenovala svého zástupce, který se účastní jednání Výboru expertů jako poradce.

Článek 27 – Podvýbor Vládního sociálního výboru

1. Zprávy smluvních stran a závěry Výboru expertů budou předkládány k posouzení Podvýboru Vládního sociálního výboru Rady Evropy.

2. Podvýbor se bude skládat z jednoho zástupce každé smluvní strany. Vyzve nejvýše dvě mezinárodní organizace zaměstnavatelů a nejvýše dvě mezinárodní odborové organizace, aby vyslaly pozorovatele s poradním hlasem na jeho zasedání. Dále může nejvýše se dvěma zástupci mezinárodních nevládních organizací s poradním statutem při Radě Evropy konzultovat problematiku, pro kterou jsou tyto organizace zvláště kvalifikované, jako je například sociální péče a sociální ochrana rodiny.

3. Podvýbor předloží Výboru ministrů zprávu se svými závěry a přiloží k ní zprávu Výboru expertů.

Článek 28 – Poradní shromáždění

Generální tajemník Rady Evropy předloží závěry Výboru expertů Poradnímu shromáždění. Poradní shromáždění sdělí své názory na tyto závěry Výboru ministrů.

Článek 29 – Výbor ministrů

Dvoutřetinovou většinou hlasů členů oprávněných zasedat ve Výboru ministrů může tento Výbor na základě zprávy Podvýboru a po projednání s Poradním shromážděním dát každé smluvní straně potřebná doporučení.

Part V

Article 30 - Derogations in time of war or public emergency

1. In time of war or other public emergency threatening the life of the nation any Contracting Party may take measures derogating from its obligations under this Charter to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such measures are not inconsistent with its other obligations under international law.
2. Any Contracting Party which has availed itself of this right of derogation shall, within a reasonable lapse of time, keep the Secretary General of the Council of Europe fully informed of the measures taken and of the reasons therefor. It shall likewise inform the Secretary General when such measures have ceased to operate and the provisions of the Charter which it has accepted are again being fully executed.
3. The Secretary General shall in turn inform other Contracting Parties and the Director General of the International Labour Office of all communications received in accordance with paragraph 2 of this article.

Article 31 - Restrictions

1. The rights and principles set forth in Part I when effectively realised, and their effective exercise as provided for in Part II, shall not be subject to any restrictions or limitations not specified in those parts, except such as are prescribed by law and are necessary in a democratic society for the protection of the rights and freedoms of others or for the protection of public interest, national security, public health, or morals.
2. The restrictions permitted under this Charter to the rights and obligations set forth herein shall not be applied for any purpose other than that for which they have been prescribed.

Article 32 - Relations between the Charter and domestic law or international agreements

The provisions of this Charter shall not prejudice the provisions of domestic law or of any bilateral or multilateral treaties, conventions or agreements which are already in force, or may come into force, under which more favourable treatment would be accorded to the persons protected.

Article 33 - Implementation by collective agreements

1. In member States where the provisions of paragraphs 1, 2, 3, 4 and 5 of Article 2, paragraphs 4, 6 and 7 of Article 7 and paragraphs 1, 2, 3 and 4 of Article 10 of Part II of this Charter are matters normally left to agreements between employers or employers' organisations and workers' organisations, or are normally carried out otherwise than by law, the undertakings of those paragraphs may be given and compliance with them shall be treated as effective if their provisions are applied through such agreements or other means to the great majority of the workers concerned.
2. In member States where these provisions are normally the subject of legislation, the undertakings concerned may likewise be given, and compliance with them shall be regarded as effective if the provisions are applied by law to the great majority of the workers concerned.

Část V

Článek 30 – Derogace v době války nebo nouzového stavu

1. V době války nebo v případě jiného veřejného nebezpečí, které ohrožuje život národa, může jakákoliv smluvní strana přijmout opatření derogující ze závazků podle této Charty v míře striktně vyžadované naléhavostí situace za předpokladu, že takováto opatření nejsou v rozporu s jinými závazky podle mezinárodního práva.

2. Každá smluvní strana, která využila tohoto práva derogace, bude v rozumných časových intervalech informovat generálního tajemníka Rady Evropy o přijatých opatřeních a o důvodech těchto opatření. Bude stejně tak informovat generálního tajemníka, kdy se tato opatření přestanou uplatňovat a že ustanovení Charty, která přijala, jsou opět plně uplatňována.

3. Generální tajemník bude obratem informovat ostatní smluvní strany a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce o všech sděleních obdržných podle odstavce 2 tohoto článku.

Článek 31 – Omezení

1. Práva a principy stanovené v části I, pokud jsou účinně realizována, a jejich účinné uplatňování podle části II nebudou podléhat jakýmkoliv restrikcím nebo omezením, která nejsou specifikována v těchto částech, s výjimkou případů, kdy takováto omezení jsou stanovena zákonem a jsou v demokratické společnosti nezbytná na ochranu práv a svobod jiných nebo na ochranu veřejného zájmu, národní bezpečnosti, veřejného zdraví nebo morálky.

2. Omezení povolená podle této Charty vůči právům a závazkům zde stanoveným nebudou aplikována pro jakýkoliv jiný účel, než pro který byla stanovena.

Článek 32 – Vztah mezi Chartou a domácím právem nebo mezinárodními smlouvami

Ustanovení této Charty nebudou na újmu těm ustanovením domácího práva nebo jakékoliv dvoustranné nebo mnohostranné smlouvy, které již platí nebo vstoupí v platnost, podle kterých je chráněným osobám poskytováno příznivější zacházení.

Článek 33 – Provádění pomocí kolektivních smluv

1. V těch členských státech, kde jsou ustanovení odstavců 1, 2, 3, 4 a 5 článku 2, odstavců 4, 6 a 7 článku 7 a odstavců 1, 2, 3 a 4 článku 10 části II této Charty obvykle ponechána dohodám mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi pracovníků nebo kde jsou obvykle naplňována jinak než zákonem, závazky z těchto odstavců mohou být plněny a budou považovány za účinně dodržované, jestliže jejich dispozice budou prostřednictvím takových dohod nebo jiných prostředků aplikovány na velkou většinou dotčených pracovníků.

2. V členských státech, kde jsou tato ustanovení obvykle aplikována pomocí právních předpisů, mohou smluvní strany převzít tyto závazky a tyto závazky budou považovány za účinně dodržované tehdy, jestliže tato ustanovení budou aplikována právními předpisy na velkou většinu dotčených pracovníků.

Article 34 - Territorial application

1. This Charter shall apply to the metropolitan territory of each Contracting Party. Each signatory government may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification or approval, specify, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, the territory which shall be considered to be its metropolitan territory for this purpose.
2. Any Contracting Party may, at the time of ratification or approval of this Charter or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that the Charter shall extend in whole or in part to a non-metropolitan territory or territories specified in the said declaration for whose international relations it is responsible or for which it assumes international responsibility. It shall specify in the declaration the articles or paragraphs of Part II of the Charter which it accepts as binding in respect of the territories named in the declaration.
3. The Charter shall extend to the territory or territories named in the aforesaid declaration as from the thirtieth day after the date on which the Secretary General shall have received notification of such declaration.
4. Any Contracting Party may declare at a later date, by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that, in respect of one or more of the territories to which the Charter has been extended in accordance with paragraph 2 of this article, it accepts as binding any articles or any numbered paragraphs which it has not already accepted in respect of that territory or territories. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the original declaration in respect of the territory concerned, and shall have the same effect as from the thirtieth day after the date of the notification.
5. The Secretary General shall communicate to the other signatory governments and to the Director General of the International Labour Office any notification transmitted to him in accordance with this article.

Article 35 - Signature, ratification and entry into force

1. This Charter shall be open for signature by the members of the Council of Europe. It shall be ratified or approved. Instruments of ratification or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
2. This Charter shall come into force as from the thirtieth day after the date of deposit of the fifth instrument of ratification or approval.
3. In respect of any signatory government ratifying subsequently, the Charter shall come into force as from the thirtieth day after the date of deposit of its instrument of ratification or approval.
4. The Secretary General shall notify all the members of the Council of Europe and the Director General of the International Labour Office of the entry into force of the Charter, the names of the Contracting Parties which have ratified or approved it and the subsequent deposit of any instruments of ratification or approval.

Article 36 - Amendments

Any member of the Council of Europe may propose amendments to this Charter in a communication addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The Secretary General shall transmit to the other members of the Council of Europe any amendments so proposed, which shall then be considered by the Committee of Ministers and submitted to the Consultative Assembly for opinion. Any amendments approved by the Committee of Ministers shall enter into force as from the thirtieth day after all the

Článek 34 – Územní aplikace

1. Tato Charta se vztahuje na metropolitní území každé smluvní strany. Každá signatářská vláda může při podpisu Charty anebo při uložení své ratifikační listiny anebo listiny o schválení upřesnit vyhlášením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, které území považuje pro tento účel za své metropolitní území.

2. Každá smluvní strana může při ratifikaci nebo schválení této Charty anebo kdykoliv poté učinit prohlášení oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že buď celá Charta anebo jen její část se bude vztahovat na to anebo ta metropolitní území, která jsou uvedena ve zmíněném prohlášení a jejichž mezinárodní vztahy smluvní strana zabezpečuje anebo jejichž mezinárodní odpovědnost bere smluvní strana na sebe. V tomto prohlášení smluvní strana přesně určí články anebo odstavce části II Charty, které přijímá jako závazné ve vztahu ke každému z území, která jsou v prohlášení označena.

3. Charta vstoupí v platnost na území anebo územích označených ve výše uvedeném prohlášení třicátým dnem po dnu, kdy generální tajemník obdržel oznámení o prohlášení.

4. Každá smluvní strana může později vydat prohlášení adresované generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že ve vztahu k jednomu nebo více územím, na která byla rozšířena platnost Charty v souladu s odstavcem 2 tohoto článku, považuje za závazné další články anebo číslované odstavce, které dosud v souvislosti s tímto územím anebo územími za závazné nepovažovala. Takovéto dodatečné závazky budou považovány za neoddělitelnou součást původního prohlášení ve vztahu k danému území a nabudou účinnosti třicátým dnem od data, kdy bylo prohlášení vydáno.

5. Generální tajemník oznámí ostatním signatářským vládám a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce každé vydané prohlášení, které mu bylo sděleno v souladu s tímto článkem.

Článek 35 – Podpis, ratifikace a vstup v platnost

1. Tato Charta je otevřená k podpisu členům Rady Evropy. Bude ratifikována nebo schválena. Ratifikační listiny nebo listiny o schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

2. Tato Charta vstoupí v platnost třicet dnů po uložení páté ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

3. Pro každou signatářskou vládu, která ratifikuje Chartu dodatečně, vstoupí v platnost třicet dnů po uložení její ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

4. Generální tajemník oznámí všem členům Rady Evropy a generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, že Charta nabyla platnosti, které smluvní strany ji ratifikovaly nebo schválily, a dodatečné uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o schválení.

Článek 36 – Změny

Každý člen Rady Evropy může předložit návrh na změnu této Charty oznámením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Generální tajemník odevzdá ostatním členům Rady Evropy tyto návrhy, které posoudí Výbor ministrů a k nimž se vyjádří Poradní shromáždění. Každý návrh na změnu schválený Výborem ministrů nabude

Contracting Parties have informed the Secretary General of their acceptance. The Secretary General shall notify all the members of the Council of Europe and the Director General of the International Labour Office of the entry into force of such amendments.

Article 37 - Denunciation

1. Any Contracting Party may denounce this Charter only at the end of a period of five years from the date on which the Charter entered into force for it, or at the end of any successive period of two years, and, in each case, after giving six months notice to the Secretary General of the Council of Europe who shall inform the other Parties and the Director General of the International Labour Office accordingly. Such denunciation shall not affect the validity of the Charter in respect of the other Contracting Parties provided that at all times there are not less than five such Contracting Parties.
2. Any Contracting Party may, in accordance with the provisions set out in the preceding paragraph, denounce any article or paragraph of Part II of the Charter accepted by it provided that the number of articles or paragraphs by which this Contracting Party is bound shall never be less than 10 in the former case and 45 in the latter and that this number of articles or paragraphs shall continue to include the articles selected by the Contracting Party among those to which special reference is made in Article 20, paragraph 1, sub-paragraph b.
3. Any Contracting Party may denounce the present Charter or any of the articles or paragraphs of Part II of the Charter, under the conditions specified in paragraph 1 of this article in respect of any territory to which the said Charter is applicable by virtue of a declaration made in accordance with paragraph 2 of Article 34.

Article 38 - Appendix

The appendix to this Charter shall form an integral part of it.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Charter.
Done at Turin, this 18th day of October 1961, in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited within the archives of the Council of

Europe. The Secretary General shall transmit certified copies to each of the Signatories.

platnosti po uplynutí třiceti dnů ode dne, kdy všechny smluvní strany oznámí generálnímu tajemníkovi přijetí této změny. Generální tajemník uvedomí všechny členské státy Rady Evropy a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce o vstupu takovýchto změn v platnost.

Článek 37 – Vypovězení

1. Každá smluvní strana může vypovědět tuto Chartu nejdříve po uplynutí pětiletého období ode dne, kdy Charta ve vztahu k této smluvní straně vstoupila v platnost, nebo před uplynutím každého dalšího dvouletého období a v každém případě po šestiměsíční výpovědní lhůtě oznámené generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který o tom informuje ostatní smluvní strany a generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce. Takováto výpověď se netýká platnosti Charty ve vztahu k ostatním smluvním stranám za předpokladu, že počet smluvních stran nebude nikdy nižší než pět.

2. Každá smluvní strana může ve smyslu ustanovení předcházejícího odstavce vypovědět každý přijatý článek nebo odstavec části II Charty za předpokladu, že počet článků nebo odstavců, kterými je tato smluvní strana vázána, nebude nikdy nižší než 10 článků nebo 45 odstavců a že v tomto počtu článků nebo odstavců budou i nadále zahrnuty články vybrané touto smluvní stranou mezi těmi, které jsou výslovně zmíněny v článku 20 odst. 1 písm. b).

3. Každá smluvní strana může vypovědět tuto Chartu nebo každý článek nebo odstavec části II Charty za podmínek stanovených odstavcem 1 tohoto článku, a to ve vztahu ke každému území, na které se Charta uplatňuje ve smyslu prohlášení učiněného v souladu s odstavcem 2 článku 34.

Článek 38 – Příloha

Příloha k této Chartě tvoří její nedílnou součást.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tuto Chartu.

Dáno v Turíně 18. října 1961 ve francouzském a anglickém jazyce, přičemž obě dvě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivech Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy odevzdá všem signatářům ověřené kopie shodné s originálem.

APPENDIX TO THE SOCIAL CHARTER

Scope of the Social Charter in terms of persons protected

1. Without prejudice to Article 12, paragraph 4, and Article 13, paragraph 4, the persons covered by Articles 1 to 17 include foreigners only insofar as they are nationals of other Contracting Parties lawfully resident or working regularly within the territory of the Contracting Party concerned, subject to the understanding that these articles are to be interpreted in the light of the provisions of Articles 18 and 19.

This interpretation would not prejudice the extension of similar facilities to other persons by any of the Contracting Parties.

2. Each Contracting Party will grant to refugees as defined in the Convention relating to the Status of Refugees, signed at Geneva on 28th July 1951, and lawfully staying in its territory, treatment as favourable as possible, and in any case not less favourable than under the obligations accepted by the Contracting Party under the said Convention and under any other existing international instruments applicable to those refugees.

Part I, paragraph 18, and Part II, Article 18, paragraph 1

It is understood that these provisions are not concerned with the question of entry into the territories of the Contracting Parties and do not prejudice the provisions of the European Convention on Establishment, signed at Paris on 13th December 1955.

Part II

Article 1, paragraph 2

This provision shall not be interpreted as prohibiting or authorising any union security clause or practice.

Article 4, paragraph 4

This provision shall be so understood as not to prohibit immediate dismissal for any serious offence.

Article 4, paragraph 5

It is understood that a Contracting Party may give the undertaking required in this paragraph if the great majority of workers are not permitted to suffer deductions from wages either by law or through collective agreements or arbitration awards, the exceptions being those persons not so covered.

Article 6, paragraph 4

It is understood that each Contracting Party may, insofar as it is concerned, regulate the exercise of the right to strike by law, provided that any further restriction that this might place on the right can be justified under the terms of Article 31.

PŘÍLOHA K SOCIÁLNÍ CHARTĚ

Rozsah Sociální charty, pokud jde o chráněné osoby

1. Aniž by byl dotčen odstavec 4 článku 12 a odstavec 4 článku 13, osoby chráněné články 1 až 17 zahrnují cizince pouze tehdy, jestliže jde o státní příslušníky ostatních smluvních stran legálně pobývajících nebo řádně pracujících na území dotyčné smluvní strany, s tou výhradou, že tyto články mají být vykládány ve světle ustanovení článků 18 a 19.

Tento výklad však nebrání tomu, aby jakákoliv smluvní strana rozšířila obdobná práva na další osoby.

2. Každá smluvní strana poskytne uprchlíkům, tak jak jsou definováni Úmluvou o právním postavení uprchlíků podepsanou v Ženevě dne 28. července 1951, kteří se legálně nacházejí na jejím území, co možná nejpříznivější zacházení a v žádném případě ne méně příznivé než podle závazků přijatých smluvní stranou podle zmíněné úmluvy a podle jiných existujících mezinárodních instrumentů aplikovaných na tyto uprchlíky.

Část I odstavec 18 a část II článek 18 odstavec 1

Má se za to, že tato ustanovení se netýkají otázek vstupu na území smluvních stran a nedotýkají se ustanovení Evropské úmluvy o usazování podepsané v Paříži dne 13. prosince 1955.

Část II

Článek 1 odstavec 2

Toto ustanovení nebude vykládáno tak, že zakazuje nebo povoluje jakoukoliv klausuli nebo praxi na ochranu odborů.

Článek 4 odstavec 4

Toto ustanovení nebude chápáno tak, že zakazuje okamžité propuštění pro vážný přestupek.

Článek 4 odstavec 5

Má se za to, že smluvní strana může převzít závazek vyžadovaný v tomto odstavci, pokud jsou srážky z platu zakázány pro velkou většinu pracovníků buď podle zákona, nebo kolektivní smlouvy nebo rozhodčího nálezů, přičemž výjimky existují pouze u osob, které nejsou chráněny podle těchto předpisů.

Článek 6 odstavec 4

Má se za to, že každá smluvní strana může, pokud jde o ni, upravovat výkon práva na stávku zákonem za předpokladu, že jakékoliv další omezení, které může uvalit na toto právo, může být ospravedlněno podmínkami podle článku 31.

Article 7, paragraph 8

It is understood that a Contracting Party may give the undertaking required in this paragraph if it fulfils the spirit of the undertaking by providing by law that the great majority of persons under 18 years of age shall not be employed in night work.

Article 12, paragraph 4

The words “and subject to the conditions laid down in such agreements“ in the introduction to this paragraph are taken to imply *inter alia* that with regard to benefits which are available independently of any insurance contribution a Contracting Party may require the completion of a prescribed period of residence before granting such benefits to nationals of other Contracting Parties.

Article 13, paragraph 4

Governments not Parties to the European Convention on Social and Medical Assistance may ratify the Social Charter in respect of this paragraph provided that they grant to nationals of other Contracting Parties a treatment which is in conformity with the provisions of the said Convention.

Article 19, paragraph 6

For the purpose of this provision, the term “family of a foreign worker“ is understood to mean at least his wife and dependent children under the age of 21 years.

Part III

It is understood that the Charter contains legal obligations of an international character, the application of which is submitted solely to the supervision provided for in Part IV thereof.

Article 20, paragraph 1

It is understood that the “numbered paragraphs“ may include articles consisting of only one paragraph.

Part V**Article 30**

The term “in time of war or other public emergency“ shall be so understood as to cover also the threat of war.

Článek 7 odstavec 8

Má se za to, že smluvní strana může převzít závazek vyžadovaný v tomto odstavci, pokud naplní smysl tohoto závazku tím, že podle zákona velká většina osob mladších 18 let věku nebude zaměstnávána noční prací.

Článek 12 odstavec 4

Slova „a s výhradou podmínek stanovených v těchto smlouvách“ v úvodu k tomuto odstavci jsou zde uvedena mj. proto, že pokud jde o dávky, které jsou k dispozici nezávisle na příspěvcích pojištění, smluvní strana může vyžadovat dovršení stanovené doby pobytu před tím, než takové dávky přizná státním příslušníkům jiných smluvních stran.

Článek 13 odstavec 4

Vlády států, které nejsou smluvními stranami Evropské úmluvy o sociální a lékařské pomoci, mohou ratifikovat toto ustanovení Sociální charty, pokud poskytnou státním příslušníkům ostatních smluvních stran zacházení, které je v souladu s ustanoveními zmíněné úmluvy.

Článek 19 odstavec 6

Pro účely tohoto ustanovení se pod výrazem „rodina zahraničního pracovníka“ chápe přinejmenším jeho manželka a závislé děti do věku dvaceti jedna roků.

Část III

Má se za to, že Charta obsahuje právní závazky mezinárodního charakteru, jejichž provádění podléhá výhradně dohledu podle části IV Charty.

Článek 20 odstavec 1

Má se za to, že „číslované odstavce“ mohou zahrnovat články tvořené pouze jedním odstavcem.

Část V

Článek 30

Výrazem „v době války nebo v případě jiného veřejného nebezpečí“ se míní též hrozba války.